гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12
Тел.: 02 810 00 71; Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 11-БП-ПРСР/20.08.2014 г.

ДО:
Г-Н ВАСИЛ ГРУДЕВ
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ДО:
Г-ЖА МАРИНА БРАКАЛОВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ДО:
Г-ЖА СВЕТЛАНА АЛЕКСАНДРОВА
и.д. ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ОТНОСНО:
Конкретни предложения от страна на БАКЕП във връзка със спешни и критични проблеми по ПРСР 2007-2013 г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ГРУДЕВ,

УВАЖАЕМА Г-ЖО БРАКАЛОВА,

УВАЖАЕМА Г-ЖО АЛЕКСАНДРОВА,

От името на Управителния съвет на Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/, бих искала да представя на Вашето внимание нашите конкретни предложения за решаването на неотложните проблеми, които БАКЕП е идентифицирала в Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г.:

1. **Огромно забавяне на разглеждането на подадените през миналата година проекти по мерки 311 и 312 и ЛИДЕР.** Съгласно наредбите регламентиращи прилагането на въпросните мерки, срокът за разглеждане на проектите е между 2 и 4 месеца в зависимост от това дали в проектите се включват строителни дейности или не. От друга страна, срокът за изпълнение на проектите от предходния програмен период изтича на 15.09.2015 година (т.е. срока за изпълнение на въпросните проекти ще бъде само около една година или по-малко), а вече се изгуби от времето за активни строителни дейности. Трябва да се има предвид, че 90% от проектите по 311 и 312 са свързани със строителство, за финализирането на което и получаването на разрешение за ползване на обекта в повечето случаи е нужно поне една година. Не трябва да се забравя и факта, че за проектите за селски туризъм след получаване на разрешение за ползване е нужно обекта да се категоризира съгласно Наредбата за категоризация на туристическите обекти. Всичко това поставя под сериозен риск фактическото изпълнение на проектите до 15.09.2015 г.

   Предложение 1:

Да се направи всичко възможно всички проекти да бъдат одобрени и договорите с бенефициентите да бъдат подписани най-късно до средата на септември 2014 г. В тази връзка предлагаме да се предприемат следните действия:

- Най-късно до 26.08.2014 г. МЗХ да публикува изменението на наредбите по мерки 311 и 312 и ЛИДЕР в Държавен вестник. Срока за публичното обсъждане на проекто наредбите изтече на 15.08.2014 г.;
- В допълнение, не препоръчваме изменение на условията за допустимост в наредбите по мерки 311 и 312, които да влизат в сила със стара дата и да се прилагат към подадените вече проекти. Това противоречи на основни принципи при разходването на средствата от ЕС, не е законно и би довело до обжалване на промените в наредбите – процес, който допълнително ще забави одобрението на проектите;
- ДФЗ до 22.08.2014 г. да допълни контролната си процедура във връзка с договарянето на проектите по мерки 311, 312 и ЛИДЕР във връзка с променените наредби и допълнителните изисквания към кандидатите и проектите в съответствие с Регламент на ЕК 1407/2013 г., както и във връзка с допустимостта на разходите;
- ДФЗ да извърши до края на август 2014 г. необходимите допълнителните проверки за всички проекти по мерки 311 и 312 и ЛИДЕР , за които има наличен бюджет към момента.
- ДФЗ до средата на септември 2014 г. да обработи всички останали проекти по мерки 311 и 312, които са с 40 точки и нагоре, подадени през 2013 г. съгласно променените наредби и контролна процедура;
- ДФЗ да сключи договори с одобрени кандидати по мерки 311 и 312 и ЛИДЕР, за които има наличен бюджет до средата на септември 2014 г.
- Да се направи анализ за наличието на допълнителен бюджет за наддоговаряне по мерки 311 и 312, и ако има такъв да се предприемат стъпки за вземане на решение от Министерския Съвет за това;
- Допълнителните проекти, за които ще има бюджет за наддоговаряне да се обработят и да се сключат договори до края на октомври 2014 г.

2. **Огромно забавяне на одобрението на проведените от общините тръжни процедури за избор на изпълнители по проектите**. Този проблем е особено критичен, защото към края на 2013 г. общо бюджета по договорираните общински проекти е в размер на над **1 млрд. евро** (сума която е резервирана по програмата), а реалното изпълнение (плащане по завършени проекти) е средно между 5 и 10% по отделните общински мерки от общо договорените средства (с платените аванси в размер на 50% от стойността на проектите, официално плащанията към момента са съответно 50-60% от общите , но ако проектите не се изпълнят авансите ще се върнат!).

Предложение 2:

- Да се оптимизира работата на звеното в ДФЗ, отговорно за преглед и одобрение на проведените тръжни процедури за да се увеличи скоростта на обработката на документацията и изпълнението на общинските проекти. На практика всички договори от страна на общините трябва да бъдат възложени и съгласуването на проведените обществени поръчки от страна на ДФЗ трябва да бъде приключено най-късно до края на тази година, за да има някакъв шанс тези проекти да бъдат изпълнени и отчетени до средата на 2015 г.;
- Да се направи анализ до края на август 2014 г., колко от договореният бюджет по мерки 321 и 322 няма реално да се изпълни и, на тази база до средата на септември 2014 г. да се подпишат безусловни договори с общините за проектите им от 2013 г. В противен случай, тези договори няма да бъдат изпълнение и ще генерират огромна загуба от бюджета на ПРСР 2007-2013 г.

3. **Риск от загуба на средства от бюджетна година 2012, които трябва да се платят до края на 2014 г.** Използваме случая да Ви обърнем внимание, че съществува огромен риск от загуба на средства от бюджетна година 2012 (общо до края на 2014 г. ДФЗ трябва да разплати **близо един милиард лева**) и силно се надяваме, че тази година както ДФЗ, така и МЗХ ще положат съответните усилия, за да се минимизира потенциалната загуба още сега, а не в края на годината, когато по принцип не е възможно да се извършат ефективни действия. Нашият опит и анализ показват, че може с висока степен на сигурност и без риск за натоварване на държавния бюджет да се приеме необходимия процент „наддоговаряне" на средствата, за да може почти всички проекти по мерки 311 и 312 и условните договори по мерки 321 и 322 от прием 2013 г. да бъдат одобрени и/или да станат безусловни.

   Предложение 3.1.:

   - С настоящото писмо изразяваме подкрепата си за „наддоговаряне" на бюджетите по мерките 311 и 312 от прием 2013 г., за да може бъдат одобрени, ако не всички проекти по тях, то поне проектите с 40 точки и нагоре, въпреки, че поради забавянето в одобрението на проектите и по-краткия период за изпълнението им не се очаква повече от 30% от тях да бъдат изпълнени в срок. В подкрепа на това е и фактът, че проектите по м. 312 са на микропредприятия, голяма част от които стартиращи и които изключително трудно намират финансиране.

   Предложение 3.2.:

   - Докато се изчаква одобрение (ако процедурно е нужно) от страна на МС на решение за „наддоговаряне", с цел да имаме готови проекти може да се възприемат два подхода:

   - всички проекти с високи точки но недостатъчен бюджет (поне 40 точки и нагоре) да не се отхвърлят към момента и да се подредят в списък с резервни проекти

     или

   - всички проекти да се одобрят и да се подпишат договори, но за тези, за които към конкретния момент няма средства, договорите да са „под условие", въпреки че в този случай проектите пак няма да стартират докато не станат безусловни.

4. **Риск от загуба на средствата, платени като аванси по общинските проекти в края на 2012 и 2013 г.** Според официална информация на МЗХ и ДФЗ към 07.04.2014 г. само по мерки 321 и 322 са сключени над 1100 договора с общини на обща стойност над 2.2 млрд. лв. В същото време, към 07.04.2014 г. са платени малко над 50% от общо договорените средства, като в тези плащания са включени авансови плащания за почти всички одобрени проекти в размер на 50% от одобрения размер на проектите. На тази база, реалния процент изпълнение на одобрените общински проекти към момента е несъществен. Съгласно анализ на БАКЕП на базата на актуална информация от страна на ДФЗ към края на 2013 г. (подробния анализ може да Ви бъде предоставен), прилагането на двете основни мерки общините (мерки 321 и 322) е следното:

   Над 50% от целия договорен бюджет за мерки 321 и 322 (над 1 млрд лв.) е договорен в края на 2012 и 2013 г., т.е. преди средно по-малко от една година от настоящия момент. В същото време, към края на 2013 г. средно **над 30% от всички проекти по мерки 321 и 322, одобрени през 2009, 2010 и 2011 г., не са провели обществените си поръчки** и не са стартирали реалното изпълнение на проектите. Аналогично, очакваме този процент за одобрените проекти през 2012 и 2013 г. да бъде поне два пъти по-голям, **което прави обща потенциална загуба от бюджета на ПРСР само по мерки 321 и 322 в размер на 400-500 млн. евро към края на 2015 г.**

   Като причини за това забавяне и този риск може да се определят следните: дълъг срок за изпълнение на проектите (съгл. наредбите - 30 месеца след одобрение на проведените тръжни процедури, което беше скоро променено, за което Ви поздравяваме), голямото забавяне на разглеждането на документите от проведените тръжни процедури в ДФЗ, големите реални срокове за изпълнение на проекти за строителство до получаване на разрешение за строеж, липса

на достатъчен административен капацитет в общините за подготовка на обществени поръчки, провеждането на търговете и изпълнението на проектите, обжалванията и т.н.

Предложение 4:

- На база на анализ за степента на изпълнение на проектите по мерки 321 и 322, да се пристъпи към прекратяване на договорите на общините, които не са стартирали/провели тръжните си процедури за избор на изпълнители и съответно не са започнали реалното изпълнение на проектите си. Предлагаме всички договори, сключени по мерки 321 и 322 през 2009, 2010 и 2011 г., които нямат сключени анекси с ДФЗ след съгласуване на проведените и възложени обществени поръчки към настоящия момент да бъдат прекратени. За договорите, сключени през 2012 и 2013 г. да се спазват сроковете, заложени в променените наредби по мерки 321 и 322.
- Същевременно предлагаме, ако има общини, които са с проекти за строителство над 1 година и все още не са провели всичките си търгове да бъдат поканени да свършат това до края на месец септември 2014 г., и ако това не стане – договорите им да се прекратят. Така ще се освободят средства, които могат да бъдат пренасочени към условните договори по тези мерки и/или други мерки от същата ос (мярка311 и мярка 312) или към други оси на ПРСР. По този начин ще се намали потенциалната загуба от договорираните средства за проектите по мерки 321 и 322, които така или иначе ще бъдат изгубени, ако проектите не се изпълнят.

Считаме, че настоящият момент е критичен за минимизиране на загубите по ПРСР 2007-2014 г. и в тази връзка си позволявам да Ви уведомя, че решения по нашите предложения и в частност това за наддоговаряне на средствата, трябва да се вземе в най-кратки срокове.

С пожелания за успешна работа,

гр. София, 20.08.2014г.

Оставам с уважение,

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА
Председател на УС на БАКЕП